

STAVOVI UČITELJA PREMA POUČAVANJU KAO DETERMINANTA NJIHOVE SPREMNOSTI ZA DODATNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

ZRINJKA STANČIĆ, LELIA KIŠ-GLAVAŠ, LJILJANA IGRIC

Primljeno: siječanj 2001.
Prihvaćeno: rujanj 2001.

Izvorni znanstveni rad
UDK: 376.4

Proces edukacijske integracije učenika usporenog kognitivnog razvoja u redovnim osnovnim školama u Republici Hrvatskoj provodi se više od dva desetljeća. Rezultati znanstvenih istraživanja kao i analiza stanja u praksi ukazuju na prisustvo, ali i načine prevladavanja brojnih teškoća koje usporavaju njezino uspješnije provođenje. Jedna od značajnih pretpostavki uspješne edukacijske integracije je stručno usavršavanje učitelja za rad s učenicima s posebnim potrebama. U skladu s navedenim može se ustvrditi da je dodiplomski studij učitelja za takav rad neophodan. S ciljem prevladavanja teškoća koje su svakodnevno prisutne u razredima u koje su uključeni učenici usporenog kognitivnog razvoja kreirana je, primjenjena i praćena učinkovitost dodatnog programa za stručno usavršavanje učitelja pod nazivom "Edukacija učitelja za integraciju učenika s posebnim potrebama".

Rezultati ovog istraživanja dobiveni na temelju 98 ispitanih učitelja te pokazuju kako odluka učitelja o potrebi dodatnog stručnog usavršavanja značajno ovisi i o stavu učitelja prema poučavanju.

Ključne riječi: edukacijska integracija, učenici s posebnim potrebama, dodatno stručno usavršavanje učitelja, Program edukacije učitelja.

Uvod

Modeli edukacijske integracije u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj živi 4.7 milijuna stanovnika. Školski sustav u Republici Hrvatskoj uključuje predškolski odgoj, osnovno školovanje (1.-8. razreda, 1.-4. ostvaruje učitelj, a od 5.-8. predmetni učitelji), srednje školovanje (1.-4. razreda ostvaruju predmetni nastavnici) i visoko obrazovanje. Osnovno i srednje školovanje djece s posebnim potrebama² ostvaruje se kako u redovitim tako i u posebnim uvjetima. Učenici s

posebnim potrebama u Republici Hrvatskoj već se dva desetljeća uključuju u redovne osnovne škole.³ S obzirom na značajke njihova razvoja i obrazovne potrebe, u našim se uvjetima primjenjuju sljedeći modeli školovanja: a) potpuna edukacijska integracija, b) djelomična edukacijska integracija, c) školovanje u posebnim organizacijama odgoja i obrazovanja.

* Kontakt adresa: Zrinjka Stančić, ERF, Kušlanova 59a, Zagreb, e-mail zstancic@antun.erf.hr

¹ Ovo istraživanje dio je znanstvenog projekta Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu a voditelj je prof. dr. sc. Ljiljana Igrić. Rad je prikazan na 5. međunarodnom znanstvenom skupu u Manchesteru pod nazivom "Including the Excluded" koji se održao u srpnju 2000.

² Pod pojmom učenici s posebnim potrebama, uvidom u stranu i domaću literaturu, misli se na vrlo raznoliku skupinu nadarenih učenika, učenika s teškoćama u učenju i učenika s teškoćama u razvoju. Uporabom termina Po-

sebne potrebe naglasak se ne želi dati "teškoćama" već zadovoljavanju onih potreba koje iz njih proizlaze, a značajne su u svakodnevnom životu osobe. U ovom istraživanju pojam posebne potrebe odnosi se na učenike s usporenim kognitivnim razvojem (delayed cognitive development).

³ Zakon o odgoju i obrazovanju 1980., Zakon o osnovnom školstvu 1990., Pravilnik o upisu djece u osnovnu školu 1991., Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju, 1991.